

Bevolkingskrimp op politieke agenda van gemeenten

Woensdag 26 mei jongstleden organiseerde de Vereniging van Brabantse Gemeenten (VBG) in samenwerking met het PON een symposium over de verwachte bevolkingsontwikkeling en de mogelijke gevolgen voor Brabant. Er waren bestuurders en ambtenaren van zo'n 26 Brabantse gemeenten aanwezig.

Met name in de plattelandsgebieden aan de randen van Brabant tekent zich het proces af van bevolkingskrimp. Zo'n 25 % van de Brabantse gemeenten heeft er nu al mee te maken en dat loopt op tot 70% na 2025, benadrukte Kees Nauta, adviseur/onderzoeker bij het PON.

Waar dient de gemeente voor te staan en wat betekent dat zoal in de praktijk?

Er waren 3 sprekers met hun conclusie:

- 'Ontkennen van bevolkingskrimp heeft niet langer zin', vertolkte dagvoorzitter Steven Adriaansen, bestuurslid van de VBG en in het dagelijks leven wethouder in Roosendaal, de fase waarin sommige gemeenten al zijn beland. 'Het is een ontdekkingstocht waar wij met zijn allen de koers opnieuw moeten bepalen'.
- En dat is precies wat de gemeente Landerd zich al afvraagt als een van de Brabantse gemeenten waar bevolkingskrimp sterk zal optreden. 'Deze aap hebben wij niet alleen op de schouder' lichte Willy Doorn, burgemeester van Landerd toe. Naar aanleiding van de pilot 'Vergrijzings en Ontgroenings Scan', die in Landerd is ontwikkeld en toegepast, luidde haar devies vooral samen op te trekken om een antwoord te bieden op het vraagstuk van bevolkingskrimp in relatie tot een zich wijzigend financieel en maatschappelijk draagvlak binnen de gemeente.
- Dat gemeenten daarin creatief kunnen zijn bevestigde Anne-Jo Visser van de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV) als laatste inleider. Zij somde een aantal praktijkvoorbeelden op van regio's in Nederland en daarbuiten. Zo kent het voormalige Oost-Duitsland al langer gebieden met ernstige bevolkingskrimp en gaat men daar aan de slag waarbij burgers nadrukkelijk een rol spelen. 'Door sloop van kwalitatief slechte woningen en burgers te betrekken bij de invulling van de vrijkomende ruimte ontstaan vaak creatieve ideeën die de leefbaarheid bevorderen' vertelt zij. Ze noemen het daar 'Stadtumbau'.

Daarnaast biedt *branding* van regio's of gemeenten volop kansen om zich te onderscheiden en aantrekkelijk te blijven voor bestaande en mogelijk ook nieuwe inwoners. Een mooi voorbeeld is het Oostduitse Eisleben. Daar is het geboortehuis van Luther opgeknapt en gepromoot. Vandaag de dag trekt die plaats daardoor ontzettend veel toeristen die een impuls geven aan de leefbaarheid en de plaatselijke economie.

Uit het debat was ook een kritische noot hoorbaar over de urbanisatie van Nederland. 'Hoe is het toch mogelijk dat in een klein land als Nederland we in de Randstad miljarden moeten investeren in het aanleggen infrastructuur en bouwen van woningen zoals in Almere Spiegelstad, om de trek van bewoners naar de stad te faciliteren, terwijl we vervolgens het platteland zien ontvolken en daar vervolgens een kapitaal moeten

investeren om het leefbaar te houden. Uit het oogpunt van duurzaamheid is dat eigenlijk onaanvaardbaar. Wat zouden we als overheid kunnen doen om dat tegen te gaan?’